

Landbouwcentrum Granen Vlaanderen (LCG) vzw

Graanbericht Nr. 2015.G.11, 22 april 2015

Toestand wintertarwe en spelt 20-21 april 2015

Deze week werden op 24 waarnemingspercelen (rassenproeven en praktijkpercelen) waarnemingen uitgevoerd in de wintertarwe. In **West-Vlaanderen** (Zwevegem/Sint-Denijs, 4 percelen; Poperinge, 3 percelen; Houtem-Veurne; Koksijde; Pervijze; Oostende; Snaaskerke-Gistel; Houtave; Zuienkerke, 2 percelen; Knokke-Heist), in **Oost-Vlaanderen** (Kieldrecht; Nieuwenhove, 2 percelen), in **Vlaams-Brabant** (Huldenberg, 2 percelen) en in **Limburg** (Sint-Truiden; Tongeren, 2 percelen).

De waarnemingspercelen wintertarwe zijn gezaaid tussen begin oktober en begin december. Het gros van de percelen (51%) bevindt zich in stadium 31 (eerste knoop). 19% van de waarnemingspercelen bevindt zich in stadium 30 (begin oprichten) en 30% in stadium 32 (2^e knoop).

De rassen wintertarwe welke deze week werden opgevolgd waren (rassen in vet vermeld worden ook als referentie in de rassenproeven geëvalueerd):

Avatar	Expert	KWS Ozon	Tobak
Bergamo	Henrik	Sahara	
Cellule	Intro	Tabasco	

a. Oogvlekkenziekte

Oogvlekkenziekte is nauwelijks aanwezig op de waarnemingspercelen. Slechts op 2 percelen werden oogvlekken waargenomen:

- In Poperinge (provincie West-Vlaanderen) in het ras Cellule vertoonde slechts 1 halm op 40 een oogvlek.
- In Huldenberg (provincie Vlaams-Brabant) daarentegen vertoonden 10 halmen op 40 een oogvlek in het ras Avatar; op dit perceel is in dit stadium, stadium 31, een behandeling tegen oogvlekkenziekte aangewezen.

Oogvlekkenziekte kan behandeld worden tot en met stadium 32. Op het merendeel van de percelen is een behandeling, indien nodig, nog mogelijk. Op deze percelen wordt oogvlekkenziekte best nog opgevolgd. Een korte vruchtrotatie, een vroege zaai en rasgevoeligheid zijn factoren die het risico op oogvlekkenziekte verhogen.

Oogvlekkenziekte moet bestreden worden indien 25 tot 35% van de hoofdhalm een oogvlek vertonen, afhankelijk van de gevoeligheid van het ras. Om een gewasbeoordeling uit te voeren, moeten minstens 40 hoofdhalm (bij voorkeur 100 hoofdhalm) verspreid over het perceel beoordeeld worden op de aanwezigheid van oogvlekkenziekte op de hoofdhalm, na verwijderen van de buitenste bladschede.

b. Meeldauw (witziekte)

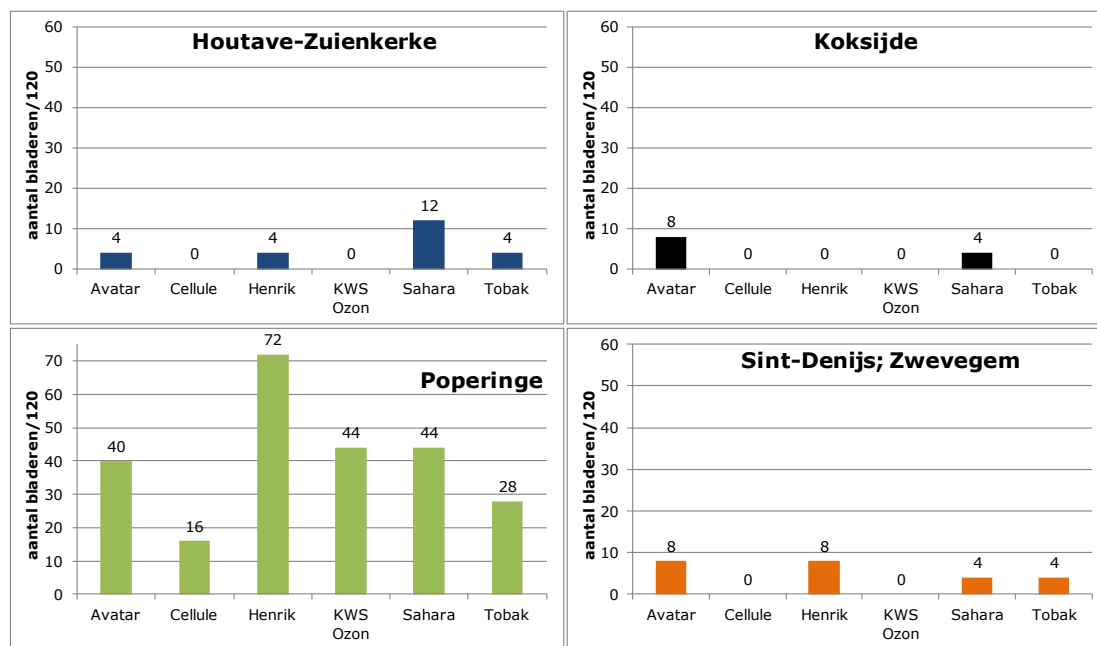
Witziekte wordt niet of nauwelijks waargenomen op de waarnemingspercelen.

c. Bladseptoria

Bladvlekkenziekte komt verspreid voor.

Op de waarnemingspercelen in Nieuwenhove en Kieldrecht (provincie Oost-Vlaanderen) en op de 6 referentierassen in de rassenproef te Tongeren (provincie Limburg) werd geen septoria waargenomen.

In West-Vlaanderen daarentegen werd bladvlekkenziekte op alle percelen in meer of mindere mate waargenomen. Voornamelijk in de rassenproef te Poperinge is de aantasting zeer groot, doch er is nog geen advies tot behandelen gezien het gewas zich in het stadium 30-31 bevond.

In de overige percelen (fungicidenproeven en opgevolgde praktijkpercelen) in West-Vlaanderen beperkt de aantasting zich van 3 tot 8 bladeren/120 bladeren.

In Huldenberg (provincie Vlaams-Brabant) werd onder de referentierassen (Avatar, Cellule, Henrik, KWS Ozon, Sahara, Tobak) enkel op Tobak (8 bladeren/120 bladeren) bladvlekkenziekte waargenomen. In Tongeren (Piringen) (provincie Limburg) werden in de fungicideproef op het ras Sahara 5 bladeren op 120 geteld.

In deze vroege gewasstadia is een bladseptoriabehandeling zelden rendabel. De ontwikkeling van de tarwe is nog niet zo ver gevorderd dat een bespuiting verantwoord zou zijn. Wanneer echter in deze ontwikkelingsstadia het voorlaatste en vooral het laatste volledig ontwikkelde blad bladvlekken zou vertonen, moet een vroege behandeling overwogen worden.

Percelen waar nu reeds bladvlekkenziekte wordt waargenomen, moeten de volgende weken goed opgevolgd worden om na te gaan of en wanneer een vroege behandeling tegen bladseptoria moet worden uitgevoerd.

In West-Vlaanderen werd omwille van de moeilijke omstandigheden bij de uitzaai van de voorgaande jaren, in het najaar 2014 soms zeer vroeg gezaaid. Op deze percelen bevindt de tarwe zich duidelijk in een verder stadium dan de doorsnee waarnemingspercelen. Voor deze percelen kan, in functie van de aantastingsgraad, een behandeling wel noodzakelijk zijn.

Voor een advies voor uw specifiek perceel verwijzen we naar de mogelijkheid om een gratis telling via het EpiPRE-adviesstelsel te laten doorrekenen, zodat u op een beredeneerde manier al dan niet een vroege bespuiting kan uitvoeren.

WINTERTARWE

De aantasting van gele roest is sterk variabel. Doorgaans wordt weinig gele roest gevonden, doch op enkele locaties kan de aantasting aanzienlijk zijn.

Op slechts 2 van de 24 waarnemingspercelen werd gele roest gevonden:

- In West-Vlaanderen op een praktijkperceel Expert te Oostende (stadium 32), werden 12 bladeren met gele roest geteld op 40 planten en is er een advies tot behandelen. De aantasting van vorige week (1 blad op 40 planten) breidde danig uit.
- De tweede locatie met melding van gele roest is de rassenproef te Kieldrecht (Oost-Vlaanderen, Wase polder). Volgende rassen hebben op deze locatie 1 of meerdere blaadjes met gele roest: Anapolis, Atomic, Bergamo, Cellule, Elixer, Faustus, Forum, Intro, Lithium, Mentor, RGT Reform, Rubisko, Sahara, Tobak

Rassen met beginnende haardvorming zijn: Avatar, Henrik en KWS Ozon.

Vrij van gele roest zijn Britannia, JB Diego, Matheo en Terroir.

De gele roest die vorige week aanwezig was op het ras Atomic in Huldenberg (provincie Vlaams-Brabant) blijft aanwezig op de oudere bladeren maar breidde niet uit.

In West-Vlaanderen werden op de rassenproeven te Zwevegem (Sint-Denijs) en in de kustpolder te Koksijde en Zuienkerke (Houtave) alle rassen beoordeeld op de aanwezigheid van gele roest (waarnemingen uitgevoerd op de rassen Amalia, Anapolis, Atomic, Avatar, Benchmark, Bergamo, Britannia, Cellule, Elixer, Faustus, Forum, Gedser, Grapeli, Henrik, Intro, JB Diego, Kundera, KWS Ozon, Lithium, Mentor, RGT Reform, Rubisko, Sahara, Terroir en Tobak). Op geen enkel ras werd gele roest vastgesteld.

SPELT

Ook in de rassenproeven spelt aangelegd in West-Vlaanderen nl. te Zwevegem (Sint-Denijs) en in de kustpolder te Koksijde en Zuienkerke (Houtave) werden alle rassen beoordeeld op de aanwezigheid van gele roest (waarnemingen uitgevoerd op de rassen Cosmos, Ebners rotkorn, Epanis, Zollernspelz, Zurcher oberlander rotkorn). Het ras Cosmos vertoont veruit de meeste en tevens een belangrijke aantasting met haardvorming! Ook het ras Ebners rotkorn vertoont gele roest, zij het in beperktere mate. Bij de overige drie rassen komt momenteel het minst gele roest voor (variërend van sporadisch tot meerdere blaadjes aangetast).

Doorgaans is de druk van gele roest beperkt in de wintertarwe en is een vroege behandeling van gele roest doorgaans niet nodig.

Bij spelt is gele roest zeker bij de gevoeligste rassen in belangrijke mate aanwezig.

Het is echter aanbevolen om de gevoeligste rassen voor gele roest, zowel wintertarwe, triticale als spelt, goed op te volgen.

In geval van een zeer vroege én belangrijke aantasting van gele roest in het voorjaar (vóór het stadium "1e - 2e knoop"), dient op perceelsniveau beslist te worden of er al of niet een zeer vroege gele roestbehandeling dient uitgevoerd te worden, in functie van gewasstadium en omvang van de ziektedruk.

Situatie ziektedruk wintertarwe in Wallonië

Een belangrijk inoculum van septoria wordt waargenomen in bepaalde percelen. Op alle rassen en op alle locaties, uitgezonderd één, wordt bladvlekkenziekte waargenomen. De aantasting kan sterk variëren, gaande van uitgebreide aantasting tot zeer beperkte aantasting, zelfs van gevoelige rassen.

Gele roest is waargenomen op 5 van de 42 percelen: op het gevoelige ras Homeros te Warsage, Pailhe, Ligney en Wannebecq en op het ras Sahara in Eben-Emael. De rassen met gele roest waarvan het meest melding wordt gemaakt zijn JB Asano, Homeros, Matrix, Pionier en Kundera. Haarden van gele roest groter dan 50 cm diameter werden niet gemeld. (Bron: CADCO – Actualité-céréales 21 avril 2015)

SAMENGEVAT

- **Oogvlekkenziekte** wordt behandeld tot en met stadium 32. Deze moet momenteel worden opgevolgd. Oogvlekkenziekte komt niet algemeen voor maar toonde in Huldenberg toch een behoorlijke aantasting.
- **Septoria** komt vrij algemeen voor, doch zeer verschillend van perceel tot perceel. Er is duidelijk voldoende inoculum aanwezig. De voorspelde regen voor het weekend en volgende week, is gunstig voor een verdere verspreiding en uitbreiding. De evolutie van de bladvlekkenziekte wordt de volgende week best nauwlettend opgevolgd.
- **Gele roest** wordt in verschillende mate waargenomen. Het aantal percelen met gele roest in wintertarwe is duidelijk meer beperkt dan vorig jaar. Toch is op enkele percelen een tamelijk grote aantasting vastgesteld. In Kieldrecht wordt in de rassenproef beginnende haardvorming vastgesteld. Op een perceel Expert te Oostende werd een advies tot behandelen gegeven. Alertheid blijft noodzakelijk en behandeling in functie van de toestand op perceelsniveau. Er wordt aanbevolen om zeker de gevoeligste rassen voor gele roest, zowel wintertarwe, triticale als spelt, goed op te volgen in het veld. Voor de rasgevoeligheid ten aanzien van gele roest zie de LCG-publicatie Granen Oogst 2014 op de website van het LCG www.lcg.be: wintertarwe op blz. 95 en 96, triticale op blz. 134.

VOLGEND BERICHT: 29 april 2015

De LCG-Graanberichten worden per mail en per post verstuurd op datum van het bericht en kunnen tevens geraadpleegd worden op de LCG-website (www.lcg.be) vanaf deze datum.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in eigen vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen is niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die zouden kunnen ontstaan bij het gebruik van de gegevens uit deze opgave.

Project met financiële steun van de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij,
Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling Granen

De LCG-Graanberichten komen tot stand door medewerking van volgende partners van het LCG-Vlaanderen:

- de Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling Granen
- Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, te Rumbeke-Beitem
- de Bodemkundige Dienst van België, te Leuven-Heverlee
- Universiteit Gent, faculteit Bio-ingenieurswetenschappen, vakgroep toegepaste biowetenschappen, te Gent
- vzw PIBO Campus en het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO), te Tongeren
- het Vrij Technisch Instituut, Land- en Tuinbouw, te Poperinge
- het Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Biotechnische & Sport, te Sint-Niklaas